AŽ UMŘE STAREJ MOČÁL

Lucie Linderová

S trochou nadsázky by se dalo říct, že nakladatelství Host vydalo debut Terezy Reichelové právě včas. Ve čtyřicetistupňových vedrech, která poslední týdny svírají Evropu, se její ekofeministická utopie stává obzvláště přitažlivou fata morgánou. Jen si to představte — je rok 2118, kapitalistický sen už nějakou dobu patří minulosti a zdá se, že lidé konečně našli způsob, jak žít v souladu s přírodou. V malých společenstvích založených na principech rovnováhy, empatie a kompostu se trpělivě vypořádávají se zbytky „globáče“ a nadšeně sledují, jak se svět okolo začíná znovu zelenat: „[…] na místech bejvalejch křižovatek rostou sečný louky a do ulic se zase vrací hmyz a zvěř.“

Členkou takové komunity je i dvaašedesátiletá Naďa, protagonistka jedné ze dvou dějových linií *Acheronu*. Přestože i ona podobně jako její okolí usiluje o „obyčejnej, dobrej život“ zasvěcený sebepéči a obnově zničené přírody, rozhodně není žádnou bezstarostnou obyvatelkou ráje. Z jejího útržkovitého vyprávění se postupně dozvídáme, jak těžko po smrti milovaného manžela Hakima hledá cestu zpět ke všemi adorované životní rovnováze. Úkol jí navíc znesnadní nezvaný cizinec z vně jinak uzavřeného *fraktálu*, který na pohřeb přináší zprávu o Hakimově nemanželském synovi v Sýrii. V Nadině zdánlivě jednoduchém a samozřejmém světě se tak začínají objevovat první praskliny a semínka pochybností.

Na blízké budoucnosti, kterou Reichelová v *Acheronu* modeluje, nejvíce zaujme všednost. Převratných technologických novinek a detailních popisů fungování nového světa se zde nedočkáme, místo nich se autorka soustředí na psychologii postav a jejich každodenní život. Ten přitom v mnohém působí až překvapivě obyčejně — truchlící Naďa své dny vyplňuje prací v lese, sousedskými akcemi a občasným setkáním s kamarádkou nad pampeliškovým kafem. O to výrazněji pak vystupují drobné odchylky (historičky v roli terapeutů, všímavé rozhovory ve školních osnovách), které naznačují, že pod familiární každodenností

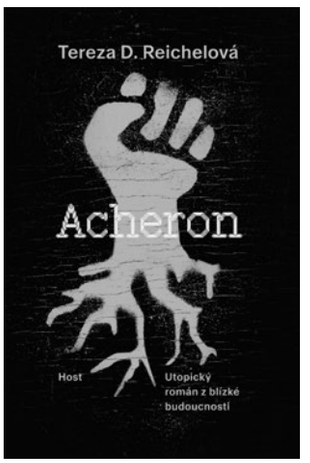

Tereza D. Reichelová
Acheron
Host, Brno 2026
344 stran

se skrývá odlišný systém hodnot, místy vyhnaný do extrému. Názorným příkladem může být scéna, v níž si přátelé Nadě stěžují na nepřípustné chování nového souseda: „[…] pak se ještě ukázalo, že Otovi plivnul na boty. Všem nám zatrnulo — fyzický násilí se tu neobjevilo roky, co umřel starej Močál. No dobře, zaváhala jsem. Nějaký hranice se prostě fakt nikdy nepřekračujou.“ Podobné hyperbolizované obrazy přecitlivělosti přitom nevypovídají jen o normách Nadina světa, ale fungují jako ironický komentář k současnému trendu boje proti toxicitě. Reichelová tak ukazuje, jak snadno se může proměnit naše pojetí násilí, a domýšlí důsledky snahy vytěsnit z mezilidských vztahů i ty nejmenší projevy hněvu či znechucení. Neodejde s nimi ale i část svobody?

Ambici politické kritiky *Acheron* potvrzuje i svou druhou dějovou linií, zasazenou do roku 2018. Její protagonistkou je doktorandka Fanny, která má (na rozdíl od Nadi) o nedostatcích svého světa celkem jasno: globální oteplování, nedořešený patriarchát, vykořisťování globálního Jihu a k tomu všemu protivní zákazníci za barem, kteří ji zdržují od práce na disertaci — život v jednadvacátém století zkrátka stojí za pendrek a nastal čas na revoluci. Zatímco v Nadině vyprávění vyvstávaly stinné stránky budoucího světa postupně a spíše v náznacích, v této rovině románu nám autorka neváhá všechny neduhy jednoduše vyjmenovat. A to právě skrze Fanny, která pod tíhou nahromaděných frustrací a bezmoci nezřídka vybuchne a pak ze sebe v dlouhých nekompromisních tirádách chrlí jednu jízlivou poznámku za druhou: „Je chvályhodné, mít okolo sebe pěknou zahrádku svobody, ale za ten časoprostor pohody se jinde platí drsný nájem.“ Obzvláště ironicky působí v kontextu Nadina příběhu a jejího nezájmu o svět za hranicemi fraktálu. Jejich vzájemným nasvícením se Reichelová strefuje do evropské privilegovanosti a blahobytu a současně varuje před jeho izolací. Třebaže tyto monology leckdy přesně míří na palčivá místa (nešetří ani akademickou obec uvnitř slonovinové věže), ve svém množství ubírají prostor vývoji Fanniny postavy a místy ji skoro až redukují na pouhý tlampač výčtů toho, co je s dnešním světem špatně. Ve výsledku tak Fanny působí méně životně než Naďa, jejímž vnitřním konfliktům Reichelová dává více prostoru.

V juxtapozici obou dějových linií se pak otevírá otázka, zda bude svět skutečně lepší, až si v Evropě konečně splníme svůj zelený sen plný kompostování a radikální sebepéče. Jednoznačnou odpověď však Reichelová nenabízí. O tom, co se děje za hranicemi Nadina uzavřeného společenství nám totiž cíleně mnoho neříká, a nutí nás tak přemýšlet, co všechno bychom byli ochotni přehlížet za obyčejný, dobrý a lokální život. Možná v tom je nakonec *Acheron* nejsilnější. Z fragmentů dnešních představ o lepším životě a pokroku skládá uvěřitelný obraz lepšího světa, ve kterém by jen málokdo chtěl skutečně žít. ●